

MŪSU PASTOGĖ

AUSTRALIAN-LITHUANIAN WEEKLY—"OUR HAVEN"

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS SAVAITRAŠTIS

Registered at the G.P.O. Sydney, for transmission by post as a newspaper.

Redaktorius: Juozas Žukauskas
Redakcija: 10 Peel Street, Kirribilli, Sydney, N.S.W. Tel.: XB 4312.
Visi straipsniai adresuojami: Box 58, Milson's Point P.O., Sydney, N.S.W.

LEIDŽIA: AUSTRALIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS
KRAŠTO VALDYBA.

PRENUMERATA

Ištiesiems metams—
£2.10.0.
Pusci metų—£1.5.0.
Vienam mėnesiui—
4/6.
Paskiras numeris—
1/3.
N. Zelandijoje ir
Anglijoje kainą ta
pati. Kituose kraš
tuose - 6 dol. me
tams.

SKELBIMAI

Skelbimų kaina vie
nai tekstų eilutė ar
ba jos vietos—1/6.
Kvadr. in. per vieną
skiltį—10/-
Nuolatiniamis skel
bimams teikiama
nuolaida.
Už skelbimų turinį
neatsakoma.

PRENUMERATA ADRESUOJAMA:

Box 4568, G.P.O.
Sydney, N.S.W.

No. 214 Penktieji metai

SYDNEYJUS, 1953 m. gegužio 13 d.

AMERIKOS LIET. TARYBOS DARBAI

ALTO PIRMININKO L. ŠIMUČIO PAREIŠKIMAS

KOKIE YRA ŠIUO METU
AKTUALIAUSI ALT DARBAI
BEI UZDAVINIAI?

— Neabejoju, kad visiems yra gerai žinoma, — sako ilgametis ALTO pirmininkas L. ŠIMUTIS, — jog pats vyriausias ir svarbiausias ALTO uždavinys yra a) apjungti visas Amerikos lietuvių organizacijas ir visus patriotas lietuvius vieningais ir ryžtingais darbais padėti bolševikų okupuotai, kankinamai, tačiau nepalūžusiai Lietuvai atkovoti savo šventas teises ir laisvą nepriklausomą gyvenimą ir b) kovoti prieš komunizmą vis dar tebesiekiantį pavergti daugiausia tautų ir valstybių. Šiuo metu aktualiausi ALTO darbai yra: 1) visomis galimomis priemonėmis remti prezidento Eisenhowerio ir naujosios vyriausybės naujai paskelbtą politiką — pavergtųjų tautų išlaisvinimo politiką — ir budėti, kad nuo to nusistatymo nebūtų nukrypta, kad ir vėl nebūtų grįžta „containment“ (sulaikymo) politika, kuri anapus geležinės uždangos kenčiančioms tautoms nedaug vilčių teduoda išsilaivinti. 2) Kreiptis į JAV Kongresą prašant sudaryti specialų komitetą klasingiems Lietuvos „liaudies seim“ rinkimams iširti, kad parodytų pasauliui, kaip biauariai Sovietai pasielgė su Lietuva, kurią jie pavėgė, tačiau nesigėdiję skelbti, kad bolševikai yra mažųjų tautų „draugai“ ir „išlaisvintojai“. 3) Nesustoti daryti įtakos JAV Senatui, kad greičiau ratifikuotų Genocido Konvenciją. 4) Altas rūpinasi sutelkti kiek galint daugiau pinigų, kad visus minėtųsias uždavinius sėkmingiau atliktų ir kad platesniu mastu paskleistų amerikiečių spaudoje informaciją apie Lietuvą.

ALTO veiklos planą galima matyti iš jo žygių Vašingtone, iš naujų užsimojimų kreiptis į JAV Kongresą etc. Tie planai buvo paskelbti dar prieš pradėdant piniginių vėjų ir specialiai pabrėžti Vasario šešioliktosios minėjimo iškilmėse. Ir tenka pasakyti, kad

šiomet vasario mėnesį surinkta daugiau aukų, negu per pastaruosius kelerius metus praėityje, nors paskirtosios kvotos — šimto tūkstančių dolerių — atrodo, nesurinksimės. Taigi, geros valios lietuvių, trokštą Lietuvai laisvės ir gerovės, jau per keliolika metų aukoja Altui, žinodami, kad kiekvienas surinktas centas yra sunaudotas tam, kam jis buvo skirtas, ir sunaudotas tiksliai.

Kasmet ALTas šaukia pilnietis suvažiavimus. Vykdomas komitetas padaro išamų veiklos ir fondo padėties pranešimą. Iš to suvažiavimas sprendžia, ar senoji vadovybė atliko savo pareigas, ar ne. Jei ligšiol tie patys asmenys būdavo palikti vadovybėje, tai reiškia, kad jie vis dėlto nebūlogai atliko jiems paskirtus darbus ir turi visuomenėje pasitikėjimą. Kitu atveju, aišku, vadovybė turėtų būti pakeista. Juk svarbus ir tas faktas, kad iš keturių grupių sudaryta ALTO viršūnė turi savęs gerai sugyventų ir sutartų. Tuo daug remiasi ir mūsų vienybės fronto palaikymas ir, pagaliau, veikimo sėkmingumas. Siek tiek abejoju, ar dažnas vadovybės kaitaliojimas eina ir nauda bet kuriai organizacijai, ypač tokiai, kaip ALTas, kuriai kontaktą tiek su valdžios sferomis, tiek su spauda ir plačiąja Amerikos visuomene.

KOKIŲ ALTO DELEGACIJŲ GAVO PATIKINIMŲ IS JAV VYRIAUSYBES?

— JAV Prezidentas ALTO delegaciją priėmė kovo 26 d. Baltuosiose Rūmose. Į mūsų iškeltus klausimus Prezidentas atsakė simpatyškai ir palankiai. Kad jisai remia ir remis lietuvių tautos pastangas atstatyti savo laisvę ir nepriklausomybę, dėl to neliko jokios abejonės. Delegacija ypač buvo patenkinta tuo, kad Prezidentas pritarė ALTO planui kreiptis į JAV Kongresą iširti smurtu praverstus Sovietų rinkimus Lietuvoje. Nuvykusi kartu su delegacija kongreso narį Kersteną prašė daryti tuo reikalu žygių ir

susisiekti su valstybės sekr. John Foster Dulles. Su kongreso nariu Kerstenu atskirai posėdžiavom ir jame suradome didelę ir tikrai nuoširdų lietuvių draugą ir Lietuvos nepriklausomybės bylos rėmėją. Pasimatytą su kongreso nariu John McCormick ir su kai kuriais kitais, kuriuose taip pat radome pritarimo savo planams. Atsilankę Valstybės Departamente, atnaujinome senas pažintis ir užmezgėme naujų santykių. Lietuviams palankumas ten aiškus.

KAS NAUJO ALTO SANTYKIUSE SU VLIKU IR DIPLOMATAIS?

— Nieko naujo. Su VLIku ryšiai artimi ir, sakyčiau, nuoširdūs. ALTas ji rėmė ir remis, nes VLIko vaidmuo kovose dėl Lietuvos nepriklausomybės yra nepašalinomai svarbus. Savo laiku kai kurie veikėjai kėlė klausimą, ar ne laikas VLIką iškelti iš Europos į Jungtines Amerikos Valstybes. Altas pasisakė prieš tai, nes mano, kad tol, kol Lietuva pasiliks Europoje (o kitaip negi galėtų būti), tol vyriausiosios išlaisvinimo organas turi taip pat likti Europoje. Mūsų santykiai yra geri ir su Diplomatais. Ypač artimai bendradarbiaujame su Povilu Žadeikiu, Lietuvos Ministeriu Vašingtone.

KIEK REALIOS YRA VILTYS, KAD BŪTŲ GREITAI VYSTABDYTA BOLŠEVIKŲ VYKDOMA TAUTUDYBĖ?

— Tuo tarpu nėra daug vilčių, kad būtų duota eiga lietuvių ir kitų tautų reikalavimams stabdyti tautudybę, nors atskiros delegacijos lietuvių ir kitos pavergtos tautos turi nuoširdžių draugų Man rodos, kad kol Jungtinių Valstybių senatas neratifikuos Genocido Konvencijos, efektingų žygių JT-se nesulauksime.

KAIP ALTAS ŽIŪRI Į PLB JAV — SE ORGANIZAVIMĄ?
— J.A.V.-se Lietuvių Bendruomenės laikinąjį Organ. Komitetą

ALTas padėjo sudaryti 1951 m. pradžioje. Buvo susitarta dėl jo kuriose ALTui ir LB teks dirbti. Sąstato ir buvo vesti pasitarimai dėl laikinojo statuto. Tų pačių metų pabaigoje ALTas savo metiniame suvažiavime New York'e priėmė specialią rezoliuciją, kuria buvo patvirtintas LB organizavimas, aiškiai pabrėžiant sritis, kuriose ALTui ir LB teks dirbti. Pasiskirstyta taip: ALTas rūpinasi lietuvių politiniais ir visais Lietuvos išlaisvinimo reikalais, o LB dirba švietimo, lietuvių palaiškymo ir, apskritai, kultūrinis darbus. Baltas rūpinasi šalpa. Konfliktų lig šiol dėl to neturėjome. Esame patenkinti LB vadovybės bendradarbiavimu telkiant Lietuvos išlaisvinimo darbus reikalingas lėšas. Kaip kiekviena pradžia, taip ir LB organizavimo darbas pradžia nėra lengva. Vis dėlto, kaip pastebima, šiuo metu įvairiose kolonijose gana sparčiai steigiasi apylinkės ir apygardos. Šį reiškinį tenka sveikinti.

KO TEKŲ PAGEIDAUTI IS AMERIKOS LIETUVIŲ KOVOJE DEL LIETUVOS ISLAISVINIMO IR LIETUVYBES ISLAIKYMO?

— Mano troškimas buvo, yra ir bus, kad visi lietuvių būtų stipriai organizuoti ir vieningi ir kad jie savo tautines pareigas rūpestingai atliktų. Norėčiau, kad visi Lietuvos laisvinimo veiksniai dirbtų sutartinai ir kad vieni kitiems netrukdytų. Aš norėčiau, kad mes visi, be jokios išimties, įsikintume į Lietuvos laisvinimo darbus ir viską darytume, kad mūsų bendrasis frontas, būtų juo stipresnis, kad iškotume to, kas mus dar daugiau apjungtų ir mestume į šali visą, kas galėtų mums išskirti, išardyti mūsų vieningumą. Kai būsim vieningi ir veikūs — ir lietuvių išlaikysime, ir greičiau priartinsime Lietuvai laisvą ir nepriklausomą rytojų.

ELTOS KRONIKA LIETUVOS LAISVINIMO EIGOJE

● Lietuvos ministeris Vašingtone P. Žadeikis, padėkojęs „The Washington Post“ redakcijai už savo vedamuoju „Liberation: Policy of Crusade“ atkreipimą dėmesio į Pabaltijo tautų, kritusių Sovietų agresijos ir ekspansijos aukomis, likimą, toliau pasisakė dėl kai kurių jame iškeltų minčių. Dėl daromo tremtiniais įspėjimo, kad „nesusidarytų netikrų vilčių, jog JAV paskelbs karo žygį išlaisvinti jiems ginklų“, min. P. Žadeikis pažymi, jog lietuvių iš savo praeties praktikos net per gerai žino, kad laisvė negali būti gauta be kruvinių aukų; jie ir nelaukia, kad jų nepriklausomybė kas jiems atneštų ant sidabrinio padėklo.

Dėl tarms, kad Balkanų valstybių padėtis esanti geresnė negu Pabaltijo valstybių, nes „tos tautos nėra taip išsklaidytos, kaip baltai“, min. P. Žadeikis pažymi, kad ir baltai (lietuvių, latvių ir estų) nėra taip išsklaidyti, jog Pabaltijo regionas būtų virtęs „niekieno žeme“. Pvz. buvo manoma, kad pabėgusių į Vakarus skaičius siekia 150. 000, iš tikro pasirodė tik apie 85.000. Pagaliau pusė šio skaičiaus grįš atgal, kaip 1919-20 metais. Dėl masinių deportacijų į Sibirą Lietuvos gyventojų skaičius, kaip apskaičiuojama, bus sumažėjęs 10%. Paskiausieji pabėgėliai iš Lietuvos patvirtina reikšmingą faktą, jog kaimo gyventojų masė paliko Lietuvoje, pasiekė tikrai nedidelį miestų gyventojų vaizdas — ten žydus pakeitė rusai ir mongolai. Tačiau šie naujakuriai, kai horizonte pasirodys išlaisvinimo aušra, ir vėl tikriausiai pabėgs su Sovietų policija, kaip tai jau yra buvę 1919-20m.

● Balandžio 27 d. Stuttgarte, Pietų Vokietijos radiofono iniciatyva, buvo suruošta paskaita ir diskusijos tema: „Ivairių tautybių karinių vienetų bendradarbiavimas.“ Patyrimai iš Antrojo pasaulinio karo su Rytų Europos kariniais vienetais. Prelegentas buvo buvęs vok. gen. R. v. Heyendorffas. Paskaitą stebėtojai iš klausė VT pirm. K. Žalčauskas ir IT valdyt. M. Gelžinis.

● VLIko Vykd. Taryba bendrai su ALTu ir Lietuvos Laisvės Komitetu rūpinasi organizuoti atremti paskleistus Sovietų teigimus, esą, Lietuva vad. „liaudies seimo“ nutarimu 1940 metų liepos 21 d. savo noru įsijungė į Sovietų Sąjungą. Visi, kas turi kokios nors medžiagos, pavaizduojančios, kaip klasingai prievarta buvo praversti minimeji „rinkimai“ ir sureizti „liaudies seimo“ nutarimai, prašomi tą medžiagą siųsti vienai kuriai iš trijų aukščiau minėtųjų institucijų, būtent: 1) Vykdama-ja Taryba, (14b) Reutlingen, Leder str. 94, Germany; 2) ALTui - 2334 So. Oakley Ave, Chicago 8, Ill. USA; 3) Lietuvos Laisvės Komitetui - 4 West 57th St., New York N.Y. USA. — E

● Buv. D. Britanijos vicekonsului Kaune J. E. Harrisonui, anglų k. veikalas „Lithuania's Fight for Freedom“ autoriui, dideliu lietuvių tautos bičiuliui, daug prisidėjusiam prie lietuvių bylos išgarsinimo britų visuomenėje, rugpiučio 22 d. sueina 80 metų. Mūsų veiksniai rūpinasi tą suaktytinkamai atžymėti.

Vingiai vingiuojasi

Jeigu ankstyviausieji Eisenhowerio ir užsienio reikalų ministerio Dulles pareiškimai JAV užsienio politikos klausimais bliviau galvojantiems politikams ir suteikė kai kurių vilčių, kad Vakarų politika pagaliau bus pasukta savisaugos ir savigarbos kryptimi, tai Dulles pareiškimai prieš keletą savaičių pirmą spaudos konferencijai vėl atšaldė pagyvėjusį optimizmą. Savo pareiškimu, kad Stalino mirtis pasitarnauja taikos išlaikymui, JAV užsienio politikos vairuotojas dar kartą parodė, kad amerikiečių tautos reprezentantai dar nėra pakankamai supratę pačios bolševizmo esmės. Dulles tokio savo pareiškimu aiškiai pasakė, kad JAV su naujaisiais bolševikų pirmūnais yra pasirošę eiti į pasitarimus, į naujas kalbas, kurios sąstingiai susitarimai garantuotų pasaulio taiką. JAV politikai nesupranta, kad Stalinas yra per daug vėlavęs miręs, kad būtų galėjęs palikti tik savo prestižą paremtą valdymo sistema. Jie vis dar tebebando ketinškai nustumti nuo savęs mintį, kad bolševikinė sistema yra nepermaudajamai pasiryžusi šaltai ar ugninio karo pagalba likviduoti kapitalistinę-demokratinę pasaulį. Jie vis dar bijo pasirinkti aiškų, bekompromisinių kelių, kuriuo einama pasitinkant neabejotiną pergalę. Gyvendami poelionių spekuliacijų mistika, Vakarų politikai pastaruoju metu vis dar bando remti savo samprotavimus ir pateisinimus sambūvio idėja.

Tuo tarpu Kremliaus vadai, vis spėję pagulditi savo dvasios vada Staliną į Raudonosios Aikštės mauzolieję, pasiskubino užimponuoti pasaulį savo priešpuolių samojum. Jie išulaisiu būdu numušė amerikiečių lėktuvų, o po keliolikos valandų — ir britų lėktuvų. Be tučių nusigyneniosios formos protestų skaudžiai įžeisti Vakarai dar kartą karčiai nurijo nekaltų septynių lakūnų kraują ir susėdo su bolševikų generolais tartis, kaip atelyje išvengti „nesusipratimų besinaudojant oriniais keliais.“ Tuo pačiu metu Malenkovas paleido iš kruvinos savo rankos visą būrį taikos balandžių, kurių plazdenimas sumaišė vakariečių nuotaikas bolševizmo atžvilgiu ir nevienam jų atnaujino išsilgusias taikos viltis. Prezidentas Eisenhoweris, tiesa, pasitiko tuos balandžius atsargiai ir paprašė, kad jie įrodytų alyvos šakelių nuoširdumą darbais ir padoriais veiksmams. Malenkovas, taip prašomas, paleido iš Korėjos raudonosios nelaisvės saulelę amerikiečių ir kitų sąjungininkų belaisvius, kurių daugelis laisvę atgavė vakariečių spaudai pareiškė, kad jiems nelaisvėje gerai buvę, o vienas australas net padėjo Korėjos komunistams, kad jie išgelbėję jo gyvybę.

Kaip ir anais tradiciniais Stalino laikais, atšildytas taikos balandžiais nuotaikas Malenkovas panaudojo mūsų laimėjimui kitame tunelio gale — nuostabiai nekieno nekludoma „komunistų armija“ baigia užimti gvybybines pozicijas Pietryčių Azijoje. Vakariečiai, vis dar bandydami ramintis, kad Pietryčių Azijos ofensyva nėra susijusi su Kremliaus dirigento lazdele, nerviškai kalba apie reikalingą romantikiškesnių prancūzams pagalbą, apie veikimo iniciatyvą, o Pietryčių Azijos komunistai Indokinijos šachmatų lentoje atlikinėja nuostabius rikliėjimus, kurių užmačių nebegali suprasti nė geriausi Vakarų meistrai. — Munda.

SUNKIOS DERYBOS EGIPTE

LONDONAS. — Kurį laiką trukusios tarp D. Britanijos ir Egipto derybos dėl Suez kanalo gegužio 6 d. nutrūko po to, kai abiejų kraštų derybų atstovai negalėjo susitarti dėl britų kariuomenės įgult Suez kanale evakuavimo ir dėl sąlygų, kuriomis turėtų būti palikta britų kariuomenės bazė kanalo zonoje. Atidarydamas Nežinomąjį Kareivio, kritusio 1948 m. Palestinos kare, paminklą dabartinis Egipto valdovas ir reformatorius generolas Naguibas pasakė labai griežtą Anglijos atžvilgiu kalbą. Generolas pareiškė, kad egiptiečiai artinasi prie didelės kovos, kurioje jie turės parodyti didžiausią pasiaukojimą. Jis pabrėžė, kad šiuo metu egiptiečiai nutraukė su britais derybas, kuriomis britai, kaip ir visomet, bandė egiptiečius vedžioti aplink nesibaigiantį ratą. Generolas Naguibas griežtai pareiškė, kad Egiptas nesutiks jokiomis derybomis pažeisti savo nepriklausomybės ir visomis priemonėmis sieks absoliutaus nepriklausomos savo valstybės statuso. Čia pat generolas priminė visą eilę Anglijos bandymų suteikti Egiptui

apgaulingą nepriklausomybę.

Paklaustas Anglijos parlamente atstovų, ministeris pirmininkas W. Churchillis paaiškino dabartinę nutrūkusią derybų padėtį ir priminė, kad Anglijos vyriausybė kiekvieną metu yra pasirošusi, Egiptui pageidaujant, derybas tęsti toliau. Čia pat Churchillis įspėjo Egiptą, kad tuo atveju, jei egiptiečiai bandytų provokuoti šiuo metu esančias Suez kanalo zonoje britų kariuomenės dalis. britai būtų priversti gintis. Ministeris pirmininkas tai sakdamas, priminė, kad Egipto kariuomenė šiuo metu yra instruktuojama Vokietijos, nacių karininkų.

Vakaruose manoma, kad Egipto krizę gali palengvinti JAV užsienio reikalų ministerio Dulles apsilankymas Kaire. Šiuo metu Dulles atlieka didelę kelionę arabų kraštuose, kur jis stebės vietos politinių faktus ir tarsis su arabų pasaulio vadais.

„KETURI DIDIEJI“ TARIASI

BERLYNAS. — JAV, Sovietų, Anglijos ir Prancūzijos aviacijos ekspertai tariasi, ryšium su neseniai įvykusiais incidentais, dėl orinio susisiekimo su Berlynu saugumo. Per antradienį jie susirinko ketvirtąjo slapto posėdžio prancūzų zonos vyriausioje būstinėje, pirmininkaujantį prancūzų generolui E. Jouhaud. Prieš tai jau buvo įvykę trys posėdžiai paeiliui rusų, amerikiečių ir britų vyriausiose būstinėse. Po to, kai sovietų MIGai numušė amerikiečių bei britų lėktuvus kovo 12 d., Sovietai pasiūlė rinktis pasitarimams, kaip sureguliuoti orinio susisiekimo kelius, kad tokie nesusipratimai dar daugiau nepasikartotų. Iš karto Sovietai tartis pasiūlė vieniems britams, ir tik vėliau jie pakvietė ir amerikiečius bei prancūzus dalyvauti šiuose pasitarimuose. Ankstyvesniuose posėdžiuose Sovietai pasiūlė pakeisti dabartines tris 20 mylių pločio oro susisiekimo linijas su Berlynu viena linija, kuri turėtų 60 mylių pločio.

BANDYMAI LIKVIDUOTI KOMUNISTUS

KRLSRUHE. — Vakarų Vokietijos federalinė vyriausybė kreipėsi į konstitucinį teismą, prašydama paskelbti vokiečių komunistų partiją nelegalia organizacija. Vyriausybės prašymas grindžiamas precedentu, kai per metus spalio mėnesį konstitucinis teismas paskelbė nelegalia organizacija Socialistinio Reicho partiją — naujųjų nacių organizaciją. Ši partija buvo teismo mermėta po to, kai vyriausybė įrodė aiškų jos nacionaliosocialistinį veidą. Reuterio korespondentas teigia, kad paskelbti vokiečių komunistų partiją nelegalia, organizacija nebus taip lengva, nes teisme reikės įrodyti, kad ši partija yra teroristinė ir siekianti vienos partijos valdymo federalinėje vokiečių respublikoje. Viešas Federalinio Konstitucinio Teismo posėdis vokiečių komunistų partijos uždarymo klausimu prasidės birželio 8 d.

Antanas Krausas.

VYDŪNO GYVENIMAS IR VEIKLA

Kai Lietuva išgyveno sunkiausius ir tamsiausius savo istorijos dienas, kai lietuviams buvo uždrausta sava spauda ir veiklesnėji buvo tremiam, kaip ir šiandien, Sibire, Prūsijoje Lietuvoje gimė vienas žymiausių ir stipriausių asmenybių. 1868 m. 22 d., šventadienį, apie 9 val. ryto, Verdaine šventnamio varpams gaudžiant, Jonaičiuose, šilutės apskrityje, išvydo pasaulio žvaigždę Vilijus Storastą — Vydūną.

Tuomet Storastų šeima gyveno pas savo gimnastą, pasiturintį stambų ūkininką Plikaitį, atskiruose nameliuose ant pat šyos upės kranto. Juose ir gimė velionis dr. Vydūnas.

Jo tėvas, Anskis Storasta, vienas iš jaunesniųjų ūkininko sūnų, linkęs mokslui, baigė Berlyne Misionierių Seminariją. Jau turėjo išvykti į Afriką. Tam tikslui buvo išmokęs olandų ir anglų kalbas. Bet turėdamas silpnus plaučius ir silpną skilvį, turėjo nuo tolimes kelionės ir tų pareigų atsisakyti. Tad kunigavo Naumiestyje, Didžiojoje Lietuvoje. Vėliau, vedęs, atvykdavo į Jonaičius, nes motina nenorėjo vykti į rusų valdomą Lietuvą. Paskiau tėvas nukilo į Naujkiemį, Pilkalnio apskritin, kur įsteigė parapiją. Čia laikė pamaldas, šiekdomis dienomis mokytojavo. Tėvas kilimo iš Pagirių kaimo, šilutės apskrityje. Jis mirė 1909 m. rugsėjo 29 d., išgyvenęs 66 metus.

Vydūno motina, Marė Ašmonaitė, buvo ūkininkaitė iš Lankupių, Priekulės apylinkės, Klaipėdos apskr. Ji iš stambaus ūkio, esančio prie pat Minijos upės. Labai mėgusi giedoti ir dainuoti, ypač viena. Ji besilaukdam ir Vilijaus

ir jo giedojusi. Motinos brolis buvo sakytojas, giesmių autorius. Vydūno motina mirė išgyvenusi 71 metus.

Vydūno tėvai buvo labai religingi. Tėvas, būdamas evangelikų kunigu ir mokytoju, jau nuo pat kūdikystės mokė Vilijuką giedoti šventas giesmes ir melstis, o motinėlis malonios giesmės supo jį nuo lopšio dienų. Ta nuostabi religinga Storastų nuotaika nepaliko be pėdsakų ir būsimajam rašytojui. Tėvas vykdamas į kitas parapijas pamaldoms, paimdavo ir Vilijų drauge. Giesmių garsai ir pamokslai įsimio jaunuolio atmintin.

Savo atsiminimuose dr. Vydūnas rašo: "Užgimęs ir augdamas girdėjau savo tėvelius giedant ir meldžiantis prie mano lovėlės ir prie lopšelio jaunesniųjų savo brolių ir seserų. Toliau ir mes vaikai su tėvais sėdėjom aplink stalą rytmetių ir vakarų pamaldoms. Ir vienas kitas mūsų turėjo melstis, pats sau žodius susigalvodamas. Taip augome su giesmėmis ir maldomis ir ši gyvenimą."

Aštuonerių metų sulaukęs Vilijus tėvas ėmė mokyti lotynų ir graikų kalbų. Teko mokyti ir atminčiai iš šventraščių: "Jame yra

gyvybė ir ta gyvybė yra žmonių šviesa". Tie žodžiai jam visą gyvenimą buvo reikšmingi. Motina, Vilijukui, 9 — tuosius metus baigusiam, priminė, kad misticas Woltersdorfas tokio amžiaus būdamas net dukart buvo šventraščių perskaitęs. Tada ir Vilijukas su dideliu atsidėjimu ėmė skaityti Bibliją ir kitus raštus iš savo tėvo knygyno. Tėvelis rodė Vilijukui per žiūrą žvaigždes ir supažindino su pagrindiniais astronomijos klausimais. Dar vaikas būdamas skaitė jis nevien šventraščių, bet ir kitus raštus. Ypač žymų išpūdį padarė jam prof. Johann Heinrich Kurtz veikalas apie krikščioniškumo istoriją. Ypač veikė mintis apie Dievo esimą visame ir jo esimą anapus visa ko. Mielai skaitė ir nekrikščioniškų tautų šventraščių bei padavimų, liečiančių religinius klausimus: germanų, romėnų, persų ir kt. Taip jo akiratis plito ir šviesėjo.

Besiruošdamas į mokytojus Vydūnas lankė Pikanio ir Ragainės mokytojų seminarijas. Jis išlaikęs atitinkamus egzaminus prie Akademijos Komisijos Karaliaučiuje, įsigijo teisę rektoriatui.

Besimokant teko drėgname bute gyventi ir susirgti. Pradėjo plaučiai kraujuoti. Maža vilties betėkė jam pasveikti. Tada 17 metų eidamas sukaupė visas jėgas, ėmė žiūrėti savo sveikatos, metė mėsą valgęs, nerūkė ir nerėgė svaigųjų gėrimų ir apskritai visą savo gyvenimą tvarkingai gyveno.

Dėl silpnos sveikatos jis paskiriamas į Kintus, miškingoje vietoje. Čia laisvalaikį drauge su kikišiais ir stinaitėmis giraitėje galvino, o darbo metu mokė vaikus. Kintuose mokytojų pradžia mokykloje keturis metus (1888—1892). Čia susipažino ir su savo gyvenimo drauge.

Vėliau nusikelia į Tilžę ir berniukų gimnazijoje dėsto anglų ir prancūzų kalbas 20 metų (1892—1912). Nuo 1896 m. ligi 1902 m.

vasaromis jis studijavo Greifswalde, Halle, ir Leipzigo universitetuose, dėl pačių mokslų pamėgimo, o ne dėl diplomo, filosofijos, religijos ir kultūros istoriją, meno ir gamtos mokslus, teisių filosofiją, literatūros ir meno istoriją, sociologiją, prancūzų, ir sanskrito kalbas. Lotynų ir graikų kalbas buvo anksčiau tėvas išmokęs, lietuvių ir vokiečių mokėjęs į jaunystės. Nuo 1913 m. Berlyne studijavo 8 semestrus. Nuo 1917 iki 1919 metų dėstė Berlyno Universitete lietuvių kalbą ir parašė šiuos veikalus: "Einfuehrung in die Litauische Sprache", "Vadovas lietuvių kalbai pramokti" ir "Deutsch-Litauischer Wortschatz". Dr. Vydūno nesuviliojo karjera. 1919 m. jis grįžo į Berlyną ir savo numylėtą Tilžę ir pašvėnčia visas jėgas kūrybai ir tautiečių žadimui. Norėdamas daugiau suaugti su tauta, jis atvyksta į Telšius ir čia gimnazijoje dėsto lietuvių kalbą ir literatūrą, vadovaudamas chorui, ruošdamas paskaitas ir vaidinimus. Čia dirbo nuo 1920 iki 1923 m. Vėliau 1926—1927 m. dėstė kultūros istoriją Valstybinėje Klaipėdos Muzikos Mokykloje.

Dr. Vydūnas nesiauresnį darbą barą išvarė ir rašytojo darbe. 1898 m. jis parašė pirmąjį savo dramatinį veikalą "Pasilgimas Veldetojo", kuris buvo išspausdintas tik po 40 metų ir pavadintas Pasilgimas. Nuo to laiko ligi 1938 m. Vydūnas beveik kasmet parašo po vieną scenos veikalą. Jis yra parašęs tragedijų, misterijų, dramų, komedijų ir pasakos vaidinimų. Savo dramatinėje kūryboje jis vaizduoja ne reginiojo daiktinio gyvenimo kintamuosius pavidalus, bet stengiasi išreikšti amžinąją tautos sielą. Iš viso Vydūnas yra parašęs apie 70 veikalų. Iš jų nemaža yra ir filosofinio, pedagoginio, istorinio ir filologinio turinio. Didysis tautos mokytojas savo raštais stengėsi Lietuvai atskleisti platesnius akiračius, sužadinti taurų žmoniškumą ir galinčias kūrybos galias, kad jos suskambėtų nauju, galingu lietuviškos kūrybos žodžiu. Suminėti jo svarbesnieji veikalai: Prabočių šešėliai, Amžina Ugnis, Pasaulio Gaisras, Samonė, Sieben Hundert Jahre ir kt.

Lietuvos Universitetas įvertindamas jo didelius nuopelnus lietuvių Tautai ir mokslui, suteikė jam 60 metų amžiaus proga filosofijos garbės daktaro laipani. Be pedagoginio ir rašytojo dar-

TALKA LIET. ENCIKLOPEDIJAI LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJA KVIEČIA VISUOMENĘ Į TALKĄ

Lietuvių Enciklopedijos redakcija pradėjo intensyviai ir skubiai rinkti ir ruošti spaudai enciklopedinę medžiagą. Lietuvoje, kai buvo leidžiama Lietuviškoji Enciklopedija, po visą kraštą išsiaklaidę kunigai, mokytojai ir įstaigų tarnautojai labai uoliai talkininkaudavo Enciklopedijos redakcijai, savo apylinkėse parinkdami žinių apie vietoves, draugijas bei organizacijas, atsiųsdami žymesniųjų savo krašto veikėjų biografijas ir atvaizdus. Tokie nuosirdūs talkininkai Enciklopedijai reikalingi ir Amerikoje, ir kitose kontinentuose, kur gyvena lietuviai. Vadinami senieji ir naujieji ateiviai vienodai gali jungtis į šį darbą ir liuanistinė medžiaga praturtinti Lietuvių Enciklopediją.

Todėl Lietuvių Enciklopedijos redakcija maloniai kviečia savo tautiečius, o ypač visų lietuviškųjų organizacijų vadovybes, tučtuojau siųsti žinias iš visų miestų, miestelių ir kitokių vietovių apie ten gyvenančius lietuvius, jų skaičių, apie žymesnius veikėjus, apie veikiančias lietuvių draugijas: religines, politines, kultūrinės, profesines, švietimo, sporto, apie lietuvių parapijas, mokyklas ir t. t. Atžymėtinos ir lietuvių įstaigos — bankai, prekybos bendrovės, įmonės, fabrikai, klubai, kultūros pastatai bei paminklai. Siunčiamose žiniuose būtina reikia nurodyti draugijų įsikūrimo laiką, svarbesnius nuveiktuosius lietuvių darbus ir žymesnius tų organizacijų veikėjus. Rašant apie asmenis, reikia apie juos suteikti šias žinias: pavardė, vardas, gimimo vieta, gimimo data, išsimokslinimas, mokslinė, kultūrinė, politinė ar visuomeninė veikla, kūrybos darbai (knygos, straipsniai, laikraščių redagavimas, dailininkų paveikslai, architektų ir inžinierių sukurtyti statybų projektai, pastatai ir t. t.).

Geros valios lietuviams talkininkams čia atsiveria plati dirva ir didelis bei garbingas darbas: surinkti laisvajame pasauly, o ypač J. A. Valtstybės, esančių gausią liuanistinę medžiagą. Lietuvių Enciklopedijos redakcija ieško ir kitų būdų bei kelių tai medžiagai rinkti, betgi niekad nebus per daug, jei į tą darbą įsijungs plačioji lietuvių visuomenė ir jos organizacijų vadovai. Tik visas jėgas sutelkę, sukuriam tą didžiulį lietuviškosios kultūros paminklą — Lietuvių Enciklopediją.

Tikėdami pasaulio lietuvių rūpestingai ir kruopščiai talka šiam didžiuliam kultūros darbui, Lietuvių Enciklopedijos redaktoriai ir leidėjas iš anksto visiems talkininkams taria nuosirdžiausią dėkui. Žinias, straipsnius, aprašymus fotografijas ir kitokią medžiagą prašome siųsti šiuo adresu:

LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJA

366 W. Broadway,
So. Boston 27, Mass.

Prof. Vaclo. Biržiška, Juozas Kapočius,
L. E. Vyr. Redaktoriai, Leidėjai
Bostonas, 1953 m. balandžio 25 d.

bo Vydūnas gana anksti įsitraukė į kultūrinę bei visuomeninę veiklą. Jau mokytojaudamas Kintuose sakydavo kalbų mokytojų suvaizimuose bei laidotuose. Tilžėn atvykęs buvo kviečiamas kalbėti liaudies susirinkimuose vokiečių kalba.

Vydūnas lietuvių tautinei sąmonei žadinti ir ugdyti plačiai panaudojo lietuvišką dainą ir giesmę. Jis 1895 m. įsteigia Giedotojų Draugiją. Iš pradžių šis draugija ruošė koncertus, vakarus bei šventes su vaidinimais tik Tilžėje. Bet vėliau choro dainos skambėjo nuo Gumbinės iki Klaipėdos. Nepriklausomai Lietuvai susikūrus, Giedotojų Draugijos choras atvykdavo ir į Kauną, Šiaulius. Per metus suruošdavo po 10 ir daugiau koncertų. Tai buvo labai svarbus darbas, ugdas tautinę sąmonę. Ankstyvesniais laikais,

kol vokiečiai nebuvo sukiršinti prieš lietuvius, tas choras buvo kviečiamas ir į vokiečių parengimus, kuriuose dalyvaudavo ir nemaža vokiečių administracijos žymių valdininkų. Dr. Vydūnas su V. Kudirką buvo pirmieji lietuviškos muzikos ir dainų platininkai. Vydūnas yra išleides tris dainų-giesmių rinkinius, ir nemaža įtakos padaręs jaunesniajai muzikų kartai dėstydamas muzikos mokykloje Klaipėdoje. Jis mokėjo smuiku groti, skambinti kanklėmis ir arfa bei trimtuoti senovišku trimtu, kuriuo stebindavo Rambyne apylinkėse gyventojus ten vasaromis apsigyvenęs. Jis su muzika ir daina tauti suaugęs ir 40 metų vadovavo Giedotojų Draugijos chorui, kol vokiečiai jį su kitomis draugijomis uždarė 1935 m.

(Pabaiga kit. numery)

Kasdien nuo 3 val.

p. p. iki 8 val. p. p.

Įėjimas — 4/9

Pačių nuoma — 1/3.

JOSŲ LAUKIA GIMTOJO
KRAŠTO SPORTAS
GERIAUSIOJE AUSTRALIJOS
ČIUOZYKLOJE GLACIARIUM.
ČIUOŽIMO LENKTYNĖS. LEDO RUTULYS. ŠOKIAI ČIUOŽIANT. FIGURINIS ČIUOŽIMAS.

Glaciarium
ICE RINK
GEORGE ST. RAILWAY SQUARE — M4981

Snieguotuose Kalnuose

(Tęsinys iš pereinamo numerio)
Ir vėl užaikorėme virvėmis. Bet vos pradėjome ardyti lentų sieną, sirenos staugimas privertė mesti darbą ir leistis žemyn. Klaiči buvę ta pirmoji diena. Turinčiam jauną žmogų ir kitos dienos dar nemaža nervų kaštavo. Paskui apsipratome. Net ir Algis nebebėgdavo už devynių kalnų slėptis. O širutis "alarmų" metu mėgindavo net nusnausti. Taigi. Ir akmenimis lyjant gyventi galima. Ar ne?

Per laikinosios užtvankos nugarą buvo permestas tiltas. Per tą tiltą vaikščiodavo darbininkai, bosai ir ekskursantai. Kaip susitarę jie vis pažiūrėdavo į mus, besilaupančius patiltėje. Smalsūs turistai žiūrėdavo per foto aparatų stiklųkus, moteriškos neretai truktėdavo už akvėno savo vyrtą, sužadėtinį ir rodydavo į mus. Bosai, manau, stebėdavo, norėdami pasižiūrėti, kiek darbo padaryta, darbininkai — darbdaviui laiko pavogti, gi bičiuliai — kad įsitikintų, ar dar esame gyvi.

Jau antrą dieną, bevaikščiojant mums apie darbą, bosas paklausė, kiek valandų norėsite dirbti. Ir nelabai ilko laimingas, kai išgirdo atsakymą "10". Nuėidamas pasakė, kad galime dirbti 12 ir daugiau

valandų, jeigu norime, o taip pat ir sekmadieniais. Bet nenorėdami "užsivežti", pirmąją savaitę tedirbome tik po 10 valandų, o vėliau įsijungėme į 12 valandų šešių darbų dienų savaitę.

Vėliau statėme namus, sandėlius, tiltus ir k. Dirbome nesukubėdami, su bosu parūkydami, pasiėnėkiodami, ant saspary parymodami.

Kiti montavo visokias mašinas, statė įvairiausius bokštus, tiesė geležinkelio bėgius, tempė plienines virves, kasė tunelius, sprogdino akmenis, valė upės vagą. Darbas šakotas, įdomus ir milijonus kaštuoja. Ir čia žmonės susirinko ne dėl meilės kalnams, laukiniams ir nuobodėms kalnams, bet dėl to, kad čia galima gerai uždirbti.

Truputis aritmetikos

Daug žinoma ir rašoma apie milžiniškus elektrifikacijos ir drėkinimo projektus, kurie pradėti vykdyti prieš keletą metų ir truks dar apie dvidešimt penkerius metus. Kiek šio projekto įvykdymas kaštuos, šiandien niekas tiksliai negali pasakyti, bet užplanuotų \$225.000.000 neužteks.

Snowy Mountains Hydro — Elektrijos projekte yra numatyta pastatyti 7 didelės užtvankos ir 17 elektrų jėgainių. Mano gi minima

Guthaga ir Munyang ir yra tos vietovės, kur bus pastatyta pirmoji užtvanka ir elektros jėgainė tame didžiuliam projekte. Užtvankos (Guthaga) ir jėgainės (Munyang) statybas vykdo norvegų firma Selmer Engineering Company. Darbas pradėtas maždaug prieš metus ir turi būti baigtas ligi 1954 m. liepos mėn. Sutarties netesėjimas Selmeriui kaštuos £10.000 kiekvieną savaitę, gi užbaigęs prieš nustatytą terminą jis gauna tokią pat sumą bonų. Tai gal dabar ir jums aišku, kodėl čia prašomi darbininkai dirbti tiek valandų, kiek jiems patinka, bet, žinoma, nemažiau 8 valandų per dieną. Darbo

THE IMPERIAL
Lurline Street, KATOOMBA, Blue Mountains.

PIRMAS LIETUVISKAS VASARNAMIS — VIESBUTIS AUSTRALIJOJE.

Savininkas ED. VALEVICIUS.

Puikioje vietoje. Įvairus kambarių pasirinkimas. Viešbutyje yra vietos 80 — čia žmonių. Geras maistas. Nuosavas vadas, kuris apdoro sėviams gražiasias vietas kalnų apylinkėse. Mandagus ir rūpestingas patarnavimas. Kainos įskaitant butą, maistą, patarnavimus — \$ 6/6/0 savaitėi; žiemos metu — \$ 5/10/0. Vaikams žymios nuolaidos. Dėl smulkesnių sąlygų prašoma rašyti arba skambinti Tel. Katoomba 523.

Geriausios sąlygos praleisti savaitgalius ar atostogas gražiausioje Australijos vietoje.

savaitė yra šešių dienų, bet iš tikrųjų dirbama 7 dienos ir darbas nesustoja ištisas 24 valandas. Norvegų vykdomų darbų plote dirba apie 800 vyrų, daugiausiai ateivių ir apie trečdalis atvykusių specialistų iš Norvegijos. Darbai, nors bosas (maždaug šimti žmonių vienas) ir nesekioja iš paskos, negula, kaip sakoma, ant kulnų, eina sparciai, ir svarbiausieji darbai yra gerokai pralenkę terminus.

Guthagos užtvanka per Snowy upę sudarys 6000 akrų vandens ežerą. Munyang jėgainė patieks 60.000 kilovattų pramonei ir miestų apšvietimui. Guodžiamasi, kad Munyang išgelbės ir Sydnejų nuo aptemdymų.

Priešvėlykas buvo uždaryta mažoji — laikinoji užtvanka ir Snowy upė buvo nukreipta pusės kilometro ilgio tuneliu. Nusausintoji

upės vaga išvalyta, paleisti į darbą milžiniški akmenų malūnai ir buvo atlikti visi paruošiamieji darbai didžiosios užtvankos statybai, kuri bus apie 100 pėdų aukščio.

Darbas eina. Pavasariais tirpstantis sniegas kalnuose bus pakinkytas sukti mašinas. Gi kad atliktų šį darbą, žmonės išlieja daug prakaito, o kartais ir kraują. Gyvenimas ir darbas čia yra kietas ir šurkštus. Vasaros metu žmogus esti kamuojamas milijonų mažų čiu muselių, įkyriai besitaikstančių į pražiota burną, lėdiančių į nosį, grūžiančių akis. O bekrasčiai rudens ir pavasario lietus ir purvas, o kalnų vėjas ir žiemos sniego pusys? Ir sniego čia susikrauna didesnis kupetas, kaip aplink jįsi namus kadaise prie Rokiškio, Telšiu ar Vilkauskio. Ir labai dažnai esti taip, kad kaimynas kaimynui turi sniegą nukasti nuo durų ir langų. Sniegui valyti mašinos čia dirba ištisą parą ir vis nespėja, nes kartais per keletą minučių sunkvežimis esti užpustomas.

Dienomis ir vakarais, kai vyrai nedirba

Išbuve 12 valandų darbovietėje, grįžtame dulkini, o lietingą dieną — purvu aptepte. Pavalgoma vakarienė, pašnekama apie darbus, apie dienos nutikimus ir skubiai lendama po dušais. Jeigu yra, — pavartomas laikraštis, paskaitoma knyga. Svetainėje prakaituoja

pingpongistai, rymo šachmatininkai, mėtomos kortos, šnekamasi. Apie 8—9 val. kai kas valgykloje geria kavą, plepa. Ir taip kasdien. Ir vis tie patys žodžiai, veidai, gestai. Ir temos labai dažnai kartojasi. Bet įdomu tai — vyrai ne nuobodžiauja. Gal todėl, kad ilgos darbo valandos nepalieka laiko nuobodžiai. O gal todėl, kad visi puikiai, ypačiai mūsiškiai, sugyvena ir gali savo blogą nuotaiką ar nuobodulį palikti už kaimyno durų.

Nedarbo dienomis, sekmadieniais, dažniausiai išvažiuojama kur į gretimą stovyklą, arba, kaip čia sakoma, alaup palakti į Kosciuškos "kurortinę pašiūrę", ar į kalnų viešbutį už trisdešimties mylių. Šitokios išvykos, tačiau, esti retos, nors Pilka, Matačiūnas ir Dudaitis savo mašinų ir negaili.

Norėdami pamatyti Kosciuškos kalno viršūkalnę, turėjome sukloti labai blogais kalnų keliukščiais apie 60 mylių, nors tiesiog iš mūsų baraku tėra tik septynios mylios. Debesys tą dieną kalno akmenimis rito. Čia, tuose kalnuose, prieš kelisdešimt metų žuvo du amerikiečiai. Paklydo kalnuose. Surado, bet jau lavonus. Mažutis, vieno žuvusiojo tėvų pastatytas, namelis kalnuose ir šiandien byloja apie tolmo krašto šeimoms tragediją.

Šie kalnai žiemos metu yra puiki vieta slidininkams. Idealos atšaitės 7000 pėdų aukštumoje. (Nukelta į 3 puslapį)

AR GALIMAS SOVIETUOSE GINKLUOTAS PERVERSMAS

Kiekvienos valstybės kariuomenė susideda iš gyviausių tautos elementų, kurie gana tampriai ryšiai yra susiję su krašto gyvenimais ir kuriose todėl pulsuoja ir visuomenės nuotaikos. Kasmet, i kariuomenę stoja atvykę iš kaimų ir miestų naujokų būriai, atnešdami į kariuomenę tikrąją visuomenės opiniją.

Ir Raudonojoje Armijoje nėra kitaip. Nepaisant totalistinio auklėjimo komunistui visiškai atsidavimo dvasia, nepaisant ir šnipų sistemos, Raudonosios Armijos kariuomenės ir karininkų tarpe, visai kaip ir plačioje visuomenės masėje, reiškiniai gana stipriai priešbolševikinių nuotaikų. Nei partijos politinis aparatas, nei slaptosios tarnybos specialieji pareigūnai (SME-RS) niekaip neįstengė tuos nuostatus išlaikyti. Kokių gilių simpatijų rūgšį kariai reiškia pavertiesiems, parodo du būdingi atsitikimai, kuriuos papasakojo vienas iš Sovietų Sąjungos atvykęs karininkas:

— Aš tarnauju 23 metus Sovietų armijoje, iš jų 11 metų Tolimųjų Rytuose, ir išėjau ilgus stažokelius — nuo eilinio kariuomenės kulkšnies laipsnio karininko. Kovoju Vakarų ir Rytų frontuose. Taisios ir karo metu nuolat teko susidurti su tūkstančiais mūsų piliečių vilkinių pilkas karių uniformas. Niekur daugiau, kaip tokių vietose neturėjau progos įsitikinti, kad platus ne tik Raudonosios Armijos, bet ir jos karininkų sluoksniai nepalankūs bolševizmui. Ši du ryškūs pavyzdžiai:

● Betaraujant Tolim. Rytuose, kartą bevaziavome darbiniai traukiniu, sutikome taigose didelę kalinį karių grupę, dirbusią prie kelių statybos. Visai staiga, be jokio iš anksto susitarimo, traukiniu vykstantieji kariai ėmė svaidyti kalnais pro langus popirus, degtukus ir maisto produktus. Kai vėliau buvo norima surasti to pasireišimo iniciatorių, tardymas nieko tikro nenustatė. Tik vėliau paaiškėjo, kad tie belaisviai yra buvę Raudonosios Armijos karininkai, nuteisti už dalyvavimą pasikėsinime nuversti Sovietų valdžią.

Kitose prievartos darbų stovy-

lose vargsta tų karininkų žmonos ir šeimos nariai. Kartą, bekaraujant su japonais, prieš mūsų mašinų koloną viduryje ant kelio sukrito didelė masė moterų, nuteistų prievartos darbams, ir jos isteriškai šaukdamos, sulaukė visą susiekimą. „Jūs esate sotūs, o mes turime kęsti badą ir vargti“, šaukė jos ir teiravosi, ar Stalinas tebėra gyvas... Kai išdalino maistą, transportas galėjo vykti toliau. Kalinės buvo nuteistųjų karininkų žmonos, tarpe jų ir karo vado Jakiro šeima artima giminaitė“.

Dar ir paskutiniųjų laikų istorija parodė, kad įvyksta karininkų dalinių sukilimų; vieni iš jų pasiseka — kiti ne. Tokių sukilimų būta ir Sovietuose; pvz., Kronštato sukilimas, vad. Antonovo maištas, karių sukilimai Ukrainoje, Krimėje, Kaukaze ir Baltiškų — Piltuvoje, Rytprūsijoje. Šių sukilimų nepasisekimas nebėra būdingas šių laikų padėčiai. 1917 metų spalio revoliucija ir sovietų sistemos įkūrimas įrodė, kad tam tikromis sąlygomis karinis sukilimas vis dėlto gali turėti pasisekimą. Įdomiausia tos sukilimo grandinė įvykių sudaro maršalų Tuchačevskio ir Blücherio samokslas. Vieni teigia, kad Tuchačevskis kreipėsi į Vokietijos vyriausybę, norėdamas užsitikinti jos paramą sukilimo metu. Bet čia samokslas buvęs Sovietų kontrašpionazgo išsifruotas ir Maskvai praneštas. Kiti vėl sako, kad tik istorikai galės išaiškinti tikrąsias jų nepasisekimų priežastis. Mes tiek nežinome, kad kartu su eile generolų buvo sušaudyti tūkstančiai karininkų ir desimtytis tūkstasčių jų šeimų narių bei giminaičių buvo išsiųsti į priverčiamųjų darbų stovyklas. Paskutinės šių dienų iš anglų politikų gautosios žinios teigia, kad jau po Stalino mirties kariuomenė suvaldinusi Sov. Sąjungoje lemiantį vaidmenį, kuris vis stiprėja.

1941-45 metų karas tironų galią kiek pridusino; tačiau Stalinas ir jo kliša liaudį ir kariuomenę vėl apgavo, nes pergalės vaisių gyventojams neteko pajusti. Ypačiai apvilti kariuomenė. Karo invalidams duotieji pažadai neištesėti. Invalidai tiek maža teapirpinti, jog jų dabartinė buitis prilygsta

daugiau vargingam elgetai, negu už tėvynę kraują liejusiam garbin-gam kariuomenės. Daugelis partizanų vadų ir pačių partizanų buvo tuoj po karo ne tik nuginkluoti, bet ir pavesti policijos priežiūrai, nes jų „laisvės supratimas“ nuėjo netik-ra kryptimi...

Daugelis karo žinovų reiškia nuomonę, kad sėkmingas ginkluotas perversmas Sovietų Sąjungoje dėl plačiai išvystytos karo technikos be paramos iš užsienio vargu įmanomas. Tokie išoriniai ir viduliniai perversmą skatinantieji psichologiniai ir efektingi faktoriai yra:

1) KARINIS KONFLIKTAS SU UŽSIENIO VALSTYBĖMIS. Tokį galimumą turėjo galvoje tiek Tuchačevskis, tiek Blücheris. Tokie konfliktai patraukia vyriausybės dėmesį ir palieka armijai daugiau laisvės veikti.

2) REVOLIUCIJA PACHIAME KREMLIJE. Tuchačevskis galvojo kad pasisekimui užtikrinti užtektų 11 šūvių, tiek, kiek buvo Polit. Biuro narių.

3) LAISVOJO PASAULIO SOLIDARUMAS ir nors tinkamu laiku visokiais būdais padėti Rusijos pavergtoms tautoms.

4) VAKARŲ DEMOKRATIJŲ SUGEBĖJIMAS jau dabar užkariauti Rusijos tautų simpatijas ir veiksmais įrodyti, kad Vakarai yra linkę pripažinti Rusijos tautos teisę pačioms apspręsti savo likimą.

5) DIDĖJANTIS NEPASITIKINIMAS SOVIETINIŲ REŽIMU. Liaudis ir armija nepamiršo milijonų savo brolių ir seserų sušaudymo ir sugrūdimų į koncentracijos stovyklas. Liaudis ir armija nepamiršo, kad Stalinas 1945 m., karui pasibaigus, juos vėl apgavo.

Visos vyriausybės pastangos atskirti kariuomenę nuo liaudies nepavyko. Armija su liaudimi palaikė glaudžius ryšius, ir būsimoje išlaisvinimo kovoje toji santarvė sudarys vieną iš lemiamų veiksnų. Rusų liaudis yra kantri, bet tai nerėškia, kad tai kantrybei nebūtų ribų. Prie jos tenka priskirti ir Vakarų atbėgusių karių mases, kurios grįš į savo tėvynę kaip išlaisvinimo divizijos. — ELTA.

POW EXCHANGE

Sharp contrasts in the attitudes of returning communist and United Nations Command soldiers mark the continuing exchange of sick and wounded prisoners.

The joy of the 100 Republic of Korea soldiers returned by the communists in the third exchange last week was obvious. Although many of them were suffering from malnutrition, tuberculosis and battle wounds, they managed to smile and wave as they stepped into freedom after leaving the Russian-made ambulances that brought them to the exchange center.

In contrast, the North Korean communists who were returned by the U.N. Command were a quiet, glum-faced group as they were turned over to communist officials. They were moved quickly through the receiving tents and loaded on communist ambulances. After they were fully under communist control they began, apparently on instructions, to sing a communist song.

In the fourth exchange, on April 23, the communists returned five Australians, six Columbians, 14 Americans, and 25 Republic of Korea troops. The United Nations command returned a solidly North Korean contingent. All the 700 Chinese prisoners involved in the exchange already have been sent back. More stories of harsh treatment at the hands of communist captors were heard as returned U. N. Command troops became accustomed to their freedom and spoke without fear. Their accounts included versions of forced marches in which many prisoners died, individual brutalities involving bayonetting and clubbing and harsh punishment for minor infractions.

The U.N. Command asked the communists for a meeting of liaison officers last week "to discuss matters in connection with the current repatriation operations." No further indication was given of what specific matters the U.N. Command wanted to discuss. — USIS

U.N. committee provides money for germ war probe

A General Assembly committee last week approved the use of 65,500 for an investigation of communist charges that U. Nations forces in Korea carried on germ warfare. The Assembly's Political Committee approved a 16-nation proposal for the investigation on April 8, by a vote of 52 to five with three abstentions. Under this proposal, a five-nation commission would conduct the inquiry in the allegedly affected areas, with the consent of the communist Chinese and North Korean communists.

SOVIETINIS JUMORAS

Pagrindinėje šių dienų Buda-pešto gatvėje stovėjo du vienas antram svetimi žmonės ir stebėjo naujitelaitį blizgantį Packardą.

Vienas jų prabilo: — Kokia puiki mašina! Koks nuostabus Sovietų technikos žodžio ir Stalino dvasios įgyvendinimas! Antrasis žmogus apsidairė ir nu-stebęs atsakė:

— Bet, žmogau... Juk tai naujausios laidos Packardas! Ne-jauji nepažįstate šios automobilų firmos:...

Pirmasis, taip pat apsidairęs, atsakė: — Packardą aš tai pažįstu... Bet aš nepažįstu Tamatos...

MANSION OF PEACE

Secretary of State John Foster Dulles said that President Eisenhower's first 90 days in office culminated in opening the door of the "mansion of peace" and inviting the Soviet Union to come in.

Secretary Dulles, in an address before the American Society of Newspaper Editors in Washington, said the President's historic address April 16 had given Soviet leadership an opportunity to "end a black chapter of distrust and open a bright new chapter of peace and goodwill." The Secretary of State said it is gratifying that Soviet leaders appear to be giving evidence that they are changing their policies in the face of U.S. conduct which he termed "calmly strong." He cautioned however, that it is prudent for the present to assume the world is witnessing a "tactical move of the kind which Soviet communism has often practiced" rather than a basic change in its policies. Secretary Dulles devoted the major portion of his speech to outlining what the Eisenhower administration has done and is planning to do to bring about world peace and aid the growing strength of the Free World.

Highlights of his address follow:

"It was first necessary to demonstrate to the world, and to Soviet leaders in particular, President Eisenhower's will and capacity to develop foreign policies so firm, so fair, so just, that the Soviet leaders might find it expedient to live with these policies."

PROFANATION OF CHURCHES

The Lithuanian Central Committee in Germany publishes a very interesting report on the fate of various churches in Lithuania under the Soviet regime, the source being recently repatriated German POW's.

In the Old City of Kaunas three churches have been turned into grain depots—the Germans, who reported this had seen it themselves. A church in the suburb of Sanciai is also used as a storehouse. In the large "Resurrection Church" finished just before the war on Green Hill in Kaunas constituting a characteristic feature of new Kaunas, a sawmill and a furniture storeroom were established not so long ago.

Eyewitnesses report that 10 churches have been closed down in Vilnius.

In Church of Kėdainiai there is a storeroom for hides and furs. The Catholic and Evangelical churches of Skirnamele were closed down in 1950.

The Evangelical church at Jurbarkas was closed down in the spring of 1950. Later an NKVD prison was established there, but in the meantime this has also been closed down.

In the neighboring town of Smalininkai the church has been completely destroyed. The bricks which were still fit for use, were carted away. Only at the place where the altar used to stand once, a heap of ruins is left.

The churches of Slavikai and Sudargas have been closed down.

In the Evangelical church of Garliava there is now a grain depot. The German eyewitness has seen how the kolkhozniks deliver their grain at this "church depot."

The Catholic churches at Vaisejai and Gudžiunai were closed down. The priest of the latter parish died suddenly in connection with this closing-down.

The church at Kiaunoriiai is also closed down; the reason is said to be that this church was often visited by Lithuanian partisans.

VISI SKAITO — PRENUMERUOJA MŪŠŲ PASTOGĖ

Eisenhower has opened door of peace and invited Soviets to enter, says Dulles

rather than to live against them." The European Defense Community. "The Soviet Union now faces the likelihood that West Europe will produce a unified military force, including French and Germans. Thus would come to a final end one of the hopes from which Soviet imperialism has taken comfort." On the North Atlantic Treaty Organization: "We decided to find programs which, on the one hand, will provide Europe with substantial insurance against being overrun by a Soviet attack, and which, on the other hand, can, if necessary, be sustained for an indefinite period with growing reliance on Western Europe's own strength... what we plan is not greater weakness but greater strength. The productivity of the Free World is so prodigious, its inventiveness so phenomenal, that any military aggressor that attacked our Free World partnership would be doomed to sure defeat... we do not intend that the moment of bankruptcy which Stalin predicted shall come." Of Ko-

rea: "We still welcome an armistice, but not merely to end the fighting but on the assumption that it will lead to a peace which accords with the principles of the United Nations—and that means a free and united Korea. — USIS.

Bohlen tells Soviets of U.S. desires for Peace

Charles E. Bohlen, new U.S. Ambassador to Russia, last week told the Soviet government the United States desires peace, and hopes for a friendly settlement of international problems.

In a statement sent to the Soviet Foreign Office before presenting his credentials to Marshal Voroshilov, Chairman of the Presidium of the Supreme Soviet, Bohlen said: "I have the honor to present letters accrediting me as Ambassador of the United States of America to the government of the Union of Soviet Socialist Republics and to hand you the letters of recall of my predecessor.

"In its foreign policy, the government of the United States is constantly guided by a desire to contribute to the cause of peace in the world, to enhance respect for international obligations and to develop friendly relations between all nations.

"In conformity with these principles it is the sincere hope of my government that all questions requiring adjustment between our two governments may be settled amicably. "I shall actively work for the achievement of the aims and I hope that my efforts will meet with the collaboration of the officials of the Soviet government. As Ambassador of the United States I shall endeavor fully to represent the hopes and aspirations of the American people who entertain sincere feelings of friendship for the peoples of the Union of Soviet Socialist Republics."

Voroshilov answered by saying the USSR wanted to settle all disputes between the two nations in a friendly fashion. Voroshilov also said he hoped friendly relations between the two countries would develop. — USIS.

ENGLISH & FOREIGN BOOK-SHOP

SYDNEY: 28 Martin Place (Ground Floor)

BRISBANE: AMP Lane (Off Edwards Street)

Mūsų knygynuose galite pasinaudoti didžiausiu pasirinkimu geriausių ir naujausių KNYGŲ įvairiomis kalbomis: anglų, vokiečių, rusų, prancūzų, lenkų ir visomis kitomis kalbomis.

Toks pat pasirinkimas ir įvairių ŽURNALŲ. Reikalaukite mūsų katalogų.

Jau pradėjo veikti ir LIETUVIŠKŲ KNYGŲ SKYRIUS. Reikalaukite KATALOGŲ.

Tobulas Pasaulinio Masto Priimtuvas

YRA SITAS 6 LEMPŲ PHILIPS PHILIPS MODEL 125

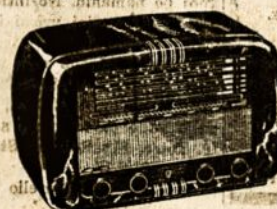
Tai yra 6 lempų pasaulinio masto, stalo modelio, kiekvienam žinomam kaip nepaminomai tobulas priimtuvas užfūrio stotims. Modelis 125 yra ypatingai stiprus. Štai, kelios jo ypatybės: 6 nepaprastai stiprios lempos su R.F. padėtimi ir elektriniu BANDSPREAD jungtiniu, balansuojamas tonas, turi puikų kabineta. Philips yra priimtuvas, kurį Jūs privalote PAMATYTI ir ISGIRTI!

PHILIPS

PHILIPS MODEL 140

Turi tas pačias savybes ir ypatumus kaip ir modelis 125. Patalpintas į plastikinį kabineta. Pigi kaina!

MŪSŲ PASTOGĖ

TURININGAI PAMINĖTA MOTINOS DIENA

Sydnejus. — Gegužio 10 d. Camperdowne buvo paminėta Motinos Diena. Pradėta pamaldomis. Parapijos salėje toliau vyko minėjimo aktas, kuriam vadovavo kun. P. Butkus. Paskaitą skaitė J. Tiniš. Meninėje programoje pažymėtas jaunas pianistas Ramutis Zakarevičius, paskambinęs Shopeno "Prelude" ir Griego "Pavasariui"; R. Zakarevičius fortepiono muziką studijuoja jau šeštus metus ir laiko egzaminus Sydnejaus Konservatorijoje. Deklamavo: J. Karionas, M. Osinaitė, Glionertaitė, R. Zinkutė, D. Grosaitė. Zakarevičiui akomponuojant, "Tyroličių šoki" pasoko jauna baletininkė Kymantaitė. E. Vilnionis padainavo solo "Valentino Malda" iš Fausto operos ir Tamsiojo Naktelė, akomponuojant I. Vilnionytę. Pianinu dar paskambino Grybaitė. Aštuonių porų tautinių šokių grupė pasoko tautinius šokius. Į šį minėjimą apsilankė gausus būrys Sydnejaus lietuvių. Meninė minėjimo programa buvo gana gerai ir įdomiai paruošta. — jz.

NAUJA APYLINKĖS VALDYBA
Launcestonas. — Kovo 21 d. įvykusiame vietos Apylinkės susirinkime buvo išrinkta nauja Apylinkės Valdyba. Ją dabar sudaro: pirm. P. Ligeikis, sekr. J. Krutulis ir ižd. B. Jankus. Kontrolės Komisijon išrinkti ir ją dabar sudaro: pirm. V. Lazdauskas ir nariai: D. Narvydas ir S. Virbickas. Apylinkė glaudžiai bendradarbiauja su ALB Hobarto Apylinkė dėl Birželio deportacijų minėjimo. — jv.

ATIDARYTAS SPAUDOS KIOSKAS

Hobartas. — Apylinkės Valdybos iniciatyva čia atidarytas Lietuvių Spaudos Kioskas, kur bus galima įsigyti visos naujai pasirodantios lietuviškos knygos, žurnalai ir bus priimama laikraščių prenumerata. Buvęs Hobarto spaudos platintojas L. Zozas šiam Valdybos darbui pritarė ir padėjo kioskui visokeriopą pagalbą. Lietuvių Spaudos Kioskas veikia kiekvieną sekmadienį Sekmadienio Mokyklos patalpose ir kiekvieno lietuvių pobūvio metu. Šalia platintamos spaudos čia bus galima įsigyti Lietuvio Pasą, Tautos Fondo ženklelių ir pan. — ak.

PERRINKIMAI APYLINKĖJE

Brisbane. — Visuotiname vietos Apylinkės susirinkime perrinkta naująją Valdybą dabar sudaro: pirm. S. Rentas, sekr. J. Urbonas ir ižd. Nečys. Garbės Teisiman išrinkti: Vilkinas, P. Budrys, Stankūnas, R. Budrys ir Kociūnienė. Kontrolės Komisijon: Kriačiūnas, Ališkauskas ir Kociūnas. Apylinkė paminėjo Motinos Dieną ir dabar ruošiasi tinkamai paminėti Birželio trėmimus. — jv.

TOWN HALL DELICATESSEN

86 Bathurst St., Sydney.
VISŲ RŪŠIŲ
KONTINENTALINIAI
MAISTO
PRODUKTAI
ir
DELIKATESAI.

NEATIDELIOK PRENUMERATOS MŪSŲ PASTOGĖI.

Printed by Mintis Pty. Ltd., Fred-
bert str., Leichhardt, Sydney,
for the Publisher, Justinas
Vaičiūnas, as President of the
Australian-Lithuanian Com-
munity, 82 Flinders Street,
Darlinghurst, Sydney, N.S.W.

MELBOURNE

8. m. gegužio mėn. 22 d.
La Ronde Cabareto patalpose, 279 Little Collins St.,
15 Howey Place, City, įvyksta

TRADICINIS SPAUDOS BALIUS

Įdomi programa: spaudos anties varžytynės ir k. Bufe-
tas su šiltais ir šaltais užkandžiais bei gėrymais. Balius
trunka iki 2 val. ryt.
Šį SPAUDOS BALIŲ ruošia ir į jį visus maloniai
kviečia ALB Melbourne Apylinkės Valdyba, talkininkau-
jant Soc. Globos Moterų Komitetui.
Balius pradžia 8 val. vak.
Įėjimui pakvietimai gaunami pas p. Vl. Bosikį, arba
užsakant laišku: 295 Hoddle St., Collingwood; Tel.: 3284.

STEIGIAMOS NAUJOS SENI- ŪNIJOS

Sydnejus. — ALB Krašto
Valdyba praneša, kad naujos ALB
Seniūnijos yra organizuojamos
šiose vietovėse: Radium Hill, S.A.,
seniūnas — V. Brazaitis; Merre-
dine, W.A., seniūnas — V. Skro-
lys; Benalla, Vic., seniūnas — J.
Strazdas. — jv.

PAMINĖJO MOTINOS DIENĄ

Hobartas. — Motinos Die-
nos minėjimą šimt suruošė ir pro-
gramą išpildė Sekmadienio Moky-
klos mokiniai. Minėjimą labai gra-
žiai pravedė 15 metų amžiaus moki-
nys Antanas Andrikonis. Pianinu
skambino 8 metų amžiaus mokinė
Gema Valuckaitė. 11 mokinių iš-
pildė gražų, progai pritaikintą
dainų ir eilėraščių montažą. Did-
žiausias susirinkusiųjų simpatijas
laimėjo savo deklamavimu 5 metų
amžiaus mokinys Rainis Šikšnius.
Kiekvienas mokinys savo motutei
įteikė gėlių. Seniausios Hobarto
motinas pagerbė vietos Apylinkės
pirmininkas, įteikdamas joms gė-
lių. Pritaikintą paskaitą skaitė A.
Kantvilas. — ak.

ALB APYLINKIŲ IR SENIŪNI- JŲ VADOVYBMS

ALB Krašto Valdyba yra jau
išsiuntinėjusi 1952 m. ALB Tary-
bos Paprastosios Sesijos pakeistą
bei papildytą Australijos Lietuvių
Bendruomenės Statutą. Krašto
Valdyba prašo Apylinkės ir Seniū-
nijas derinti savo veiklą pagal šį
Statutą.

ALB KRAŠTO VALDYBA.

TAUTIEČIŲ SKAIČIUS SUMA- ŽEJO, BET VEIKLA VYKSTA TOLIAU

Sale. — Vietoje gyvenančių
lietuvių skaičiui sumažėjus, vietos
ALB Apylinkė persiorganizavo į
ALB Seniūniją. Seniūnu išrinktas
V. Zemaitis, 24 Barkley St., Sale,
Vic. Persiorganizavimas įvyko ir
buvo aptartas balandžio 19 d. susi-
rinkime. Be to, įsteigta Moterų
Sekcija, kuri rūpinsis susirgusiais
bei vargan patekusiais tautiečiais.
Seniūnija toliau remis ir visokerio-
piais būdais talkininkaus Mūsų
Pastogei. — jv.

SKAUTŲ VYČIŲ "GELEZINIO VILKO" BŪRELIO NARIAMS

Sekanti "Geležinio Vilko" Būre-
lio sueiga įvyksta gegužio 17 d.
Camperdowne parapijos salėje
tuoj po pamaldų. Norintieji į Bū-
relį įstoti broliai vyčiai ir kandi-
datai atvyksta į sueigą arba
kreipiasi į Būrelio vadą s. v. vyr.
sklt. B. Žalį, Lot 83, McMillan St.,
Nth. Bankstown, N.S.W., ar į Bū-
relio vado pavaduotoją s. v. psklit.
T. Rotę, 21b Railway St., Cabra-
matta, N.S.W.

Būrelio Vadas.

ATEIVIŲ PARODA

Sydnejus. — Education De-
partment Art Gallery patalpose,
Bridge Street, City šiuo metu vyk-
sta įvairių tautų grupių tautinio
meno paroda. Ją suruošė kultūri-
niais ateivių reikalais besirūpinan-
ti New Australian Cultural Asso-
ciation įstaiga, kuriai vadovauja
Miss Lower. Paroda atidaryta nuo
10 val. iki 5 val. p.p. kasdien. Visų
tautybių ateiviai kviečiami tą pa-
rodą aplankyti.

APYLINKĖS PADEDA MŪSŲ PASTOGEI

Melbournas. — ALB Kra-
što Valdyba, siekdama glaudesnio
bendradarbiavimo ir didesnio spau-
dos populiarinimo, pakvietė ALB
Apylinkės išleisti po vieną Mūsų
Pastogės numerį. Melbourne Apy-
linkė jau sutiko išleisti vieną nu-
merį ir sudarė jam Redakcinę Ko-
legiją, į kurią Apylinkės Valdyba
pakvietė šiuos laikraštinkus: A.
Krausą, A. Zubrą, V. Tamošaitį ir
J. Rimą. Redakcinė Kolegija prašo
visą šiam numeriui skiriamą med-
žiagą, k.a., straipsnius, žinias, gro-
žinės literatūros dalykus ir k. Įtei-
kti jai ar pasiūsti Valdybos vardu
iki gegužio 24 d. Taip pat tokį nu-
merį ruošiasi išleisti ir Adelaidės
bei Geelongo Apylinkės.

A. S. K. KOVAS š. m. gegužio
16 d. Estų Klubu patalpose, 141
Campbell Street, ruošia

SOKIŲ VAKARĄ

Pradžią 6 val. Staliukus galima
užsisakyti pas Klubu Val-
dybos narius.
SPORTO KLUBAS KOVAS.

KIEKVIENAM REIKALĖ PIRMAUSIAI KREIPKIS Į

Juozo Žukausko
INFORMACIJOS BIURĄ
10 Peel Street, KIRIBILLI (gelež. stotis Milson's Point)
— Patvirtinti dokumentų vertimai iš visų kalbų — Tei-
sinė informacija — Visų rūšių raštai įstaigoms — Vertėjo
pagalba teismuose ir k. įstaigose — Sutarčių surašymas
— Testamentai — Lietuvos užsienio Pasai — Išvažiavimų
reikalai — Pasitarnavimai visokeriopais kitais reikalais.
Kreiptis kasdien nuo 6-9 val. vak.; šeštadieniais ir sek-
madieniais — 8,30 - 11 val. priešpieit.

Tel. XB 4812.

Pasitarnaujama ir korespondenciniu būdu gyvenantiems
betkurioje Australijos valstijoje. Rašyti - Box 58, Milson's
Point P. O., N. S. W.

Pirmoji Australijoje lietuvių RŪBŲ SIUVYKLA. Veikia
per 30 metų.

Moterų ir vyrų rūbų siuvėjas. Didelis angliškių ir austra-
liškų medžiagų pasirinkimas. Darbas atliekamas greitai
ir sąžiningai. Lietuviams NUOLAIDA.

Jonas Wedrien

104 Hunter Street, (5 aukštas), SYDNEY. Tel. BW 9062.

Geriausia gėrų ir maisto rei. kmenų krautuvė, kur gaunami:
VYNAI, SPIRITAI, LIKERIAI, SKANESTAI, MAKARONAI, SŪRIAI, ALYVOS ALIEJUS

M. FIORELLI Pty. Ltd.

(specialistai euro pietiško maisto)

106-118 COMMONWEALTH STREET, SYDNEY

Netoli nuo Centralinės stoties.

Telf. M 4243 ir MA 4542

Pristatoma mieste ir priemiesčiuose, taip pat ir tolimesnėse užmiesčio geležinkelio stotyse.

NAUDOK VISOMIS PROGO- MIS

Įsigyk ir ant visų laiškų bei
siuntų klijuk "Stop Genocide"
ženklukus. Tuo būdu populiarinsi
Lietuvos vardą ir visiems pri-
minsi jos kančias.

Surinktos lėšos naudojamos ko-
vai prieš Lietuvoje vykdomą ge-
nocidą.

Vienas ženklelis kaštuoja 4
pensai. Juos platina ALB Krašto
Valdyba ir visų Apylinkių Valdy-
bos.

ALB KRAŠTO VALDYBA.

Religiniai Reikalai

(Kun. P. Butkaus informacija)
Pamaldos:

BANKSTOWNE gegužio 17 d.
8 val. r. St. Brendan's bažnyčioje;
CABRAMATTOJE gegužio 31
d. 5 val. p.p. gegužinės pamaldos
p. Skirkos namuose, 98 Boyd St.;
BASS HILLE gegužio 24 d. 5
val. p.p. gegužinės pamaldos p.
Micka's namuose, 54 Horton St.;
WENTWORTHVILLEJE gegu-
žio 17 d. 5 val. p.p. gegužinės pa-
maldos St. Columba's bažnyčioje;
gegužio 24 d. 10,45 val. lietuviškos
pamaldos St. Columba's bažnyčioje;
ST. MARY'S gegužio 31 d. 9 val.
r. pamaldos vietos parapijos baž-
nyčioje.

NAMŲ RUOŠAI SYDNE- JUJE

reikalinga vedusiųjų pora:
vyras sodo darbams, moteris
— virėjos ir ruošos darbai.
PUIKIOS SĄLYGOS, AT-
SKIROS BUTAS.
Kreiptis su rekomendacijomis:
INGOS, 30 Macleay St.,
Potts Point, Sydney.
Tel. FL 1700.

Iš Europos atvykęs VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTAS

DR. A. NEMES

(Neregistruotas N.S.W.
valstijoje)

Savo draugams ir pažįsta-
miams teikia patarimus ir
pasitarnavimus.
2 Bayview Street, Bronte —
Sydney. — Tel. FW 1903

GERI BANDYMAI

Neįprastose tremties sąlygose
lietuviškas visuomeninis darbas
susiduria su įvairiais sunkumais.
Ne vienas mūsų vadovų, panau-
dojęs vienus būdus ir įsitikinę,
kad bandytosios priemonės yra
nesėkmingos, ieško naujų, efektin-
gesnių priėjimų prie bendruome-
nės, ir nesiskundžia susirinkimuo-
se ir nepriekaištuoja tautiečiams,
girdi, mes viską bandėm ir darėm,
bet iš pačios bendruomenės nesu-
silaukta pritarimo. Nuo šitokio,
atsseit, savęs pateisinimo neįvyk-
dyti bendruomeniniai užsimojimai
nė kiek nepagerėja.

Bet reikia pasidžiaugti, kad iš
tos nesėkmės ir aimanavimų bai-
giama išbristi. Per kelerius me-
tus mažai pajudėjęs kartotekos
sudarymo klausimas ir solidarumo
mokesčio mokėjimas Melbourne
Lietuvių Bendruomenėje, dėka
dabartinės Apylinkės Valdybos
organizuotumo, stipriai pasistūmė
priekin. Apylinkės Valdyba Va-
sario 16-tosios minėjimo metu iš-
dalino tautiečiams vokus dėl soli-
darumo mokesčio ir dėl kartotekos
žinių suteikimo. Tai buvo naujas
bandymas. Daug tautiečių tokiu
būdu sumokėjo solidarumo mokes-
tį ir suteikė žinias kartotekai. Jie
jaučiasi dabar pilnai priklausą
Lietuvių Bendruomenei ir iš jų
galima tikėtis ateityje dar dides-
nio talkininkavimo Bendruomenei.
Taigi, mūsų vadovų meste viena
kita sveika mintis rado tautiečių
ose pritarimo ir tuo pačiu susti-
prino pačią bendruomenę.

Antras dėmesio vertas bandy-
mas — tai Soc. Globos Moterų
Draugijos suruoštoji loterija, ku-
rios pagrindinis tikslas buvo su-
šelpiti ligonius ir vargstančius
tautiečius Vokietijoje. Iš gauto
loterijos pelno vargstančių lietu-
vių reikalams paskirta ir pasiūsta
50 svarų. Nuširdi ir gili padėka
loterijos organizatoriams, fantų
aukotojams ir kiekvienam tautie-
čiui, paremusiam šią loteriją. Gali-
me tikėtis ir ateityje tokio šilto
užjautimo šalpos reikalo.

Matome, kad Apylinkės Valdy-
bos panaudotas naujas būdas ir
Soc. Globos Moterų D-jos mokėjimas
prieti prie tautiečių davė
puikių naudos. Apylinkės Valdy-
ba laikas nuo laiko sukviečia visų
lietuviškų visuomeninių organiza-
cijų atstovus aptarti aktualiuosius
bendruomenės reikalus, kuo pasi-
ekiamas visų organizacijų talki-
ninkavimas bendrame darbe. Ir
atskiros lietuviškos organizacijos
be savo specifinių tikslų, galėtų
savo susirinkimuose pranagrinėti
pačius opiausius lietuviškuosius
klausimus ir savo sumanymus jos
galėtų pateikti Apylinkės Valdy-
bai. Tokiu atveju susilauktume
mūsų visų darnaus bendradarbia-
vimo ir palengvintume bei pagy-
vintume bendruomeninių reikalų
sprendimą.

J. Rimas.

SVIESOS FORUMAS

Gegužio 16 d. Sviesos Sambūris,
Sydnejaus Skyrius, ruošia forumą:
a) Kodėl pasisakau už politi-
tinių partijų ir srovių veiklą tre-
myje (H. Kmitas ir J. Miknias),
b) Kodėl pasisakau prieš politinių
partijų ir srovių veiklą tremyje
(V. Masiokas ir Mensonas). Foru-
mas įvyksta 12-14 Ennis Rd.,
Milson's Point. Pradžią 7 val. vak.
Įėjimas visiems laisvas.

Skyriaus Valdyba.

MELBOURNO SPAUDOS KI- OSKE GAUTOS MALDAKNI- GĖS.

Vaikams — Vardan Dieve; kun.
Ylos, kuri kaštuoja 10/-; Jaunu-
olių Maldos — 11/-; Suaugusiems
— Sveika Marija — £11.10.
(odiniai viršeliai). Gaunamos
pas: L. Baltrūnas, 295 Hoddle
Street, Abbotsford N. 9, Vic.

EUROPIETISKŲ BALDŲ KRAUTUVĖ

£ 69.18.0

4 dalių miegamojo baldai
(kaip matomi iliustraci-
joj)
Depozitas — £ 17.6.0.
Savait. išsimok. —
£ 0.13.6.

EUROPIETISKAS PATARNAVIMAS

Kalbama vokiškai,
vengriškai.

DIDIAUSIAS PASIRINKIMAS VISŲ RŪŠIŲ GERIAU- SIOS KOKYBĖS BALDŲ

- MIEGAMŲJŲ - VALGOMŲJŲ
- SALONŲ BALDAI,
- VIRTUVIŲ IR CHROMO BALDAI
- ATSKIROS SPINTOS,
- MINKSTI MATRACAI IR SU
- VIDAUS SPYRUOKLEMIS,
- ATSKIROS LOVOS IR TUALETI-
- NIAI STALELIAI.

MAŽIAUSIAS DEPOZITAS. ISSIMOKEJIMAS PER DU
METU.
NEMOKAMAS PRISTATYMAS SYDNEJUJE IR PRIE-
MIESČIUOSE.

PERFECT FURNITURE CO.

25-27 Marion St., BANKSTOWN, N.S.W.; Tel. UY 3128.
2 minutes pėsčiomis nuo stoties. — Tarp stoties ir Electrici-
ty Showrooms.

SEPTYNIOS DIENOS — SEPTYNI VAKARAI!

Jei nori jaukiai praleisti vakarą, pasiklau-
syti puikių vengrų muzikos prie skanios
europietiškos vakarienės, užėik į

NEW SPORT LATIN CAFE

Royal Arcade, 2 aukštas, kampe prie Pitt Street, City.
Tel.: MA 2282.